

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

Utbildningsplan

BARNPSYKOLOGISK BEDÖMNING – integrativ bedömning med fokus på bedömning av socioemotionell utveckling och funktion 7,5 hp

Avancerad nivå

Bakgrund

Barnpsykologisk bedömning är en viktig del i barnpsykiatrisk diagnostik och vid andra bedömningar av barns psykologiska fungerande, inte minst när det finns frågeställningar om social och emotionell problematik hos barnet. I komplexa situationer kan en bred och djup bedömning av barns sociala och emotionella svårigheter och resurser ge värdefull information i tillägg till kognitiv bedömning. Barns sammanhang som helhet, med relationer till föräldrar, närstående, förskola/skola och jämnåriga bör inkluderas. Den sammantagna och integrerade bedömningen ska sedan ligga till grund för insatser för att öka ett barns hälsa och för att stimulera en så gynnsam utveckling som möjligt. Denna kurs fokuserar inte på att lära ut specifika barnpsykologiska bedömningsmetoder. Den handlar istället om att visa och lära ut hur utvecklingspsykologisk kunskap grundad i anknytningsteori och anknytnings- och mentaliseringsforskning kan användas i det barnpsykologiska bedömningsarbetet och integreras med neuropsykologiska och neuropsykiatriska aspekter samt med kunskap om hur trauma påverkar barns utveckling. Kursen ger en överblick över olika barnpsykologiska testmetoder och vilken typ av information dessa kan ge om ett barns mående och fungerande.

Kursens omfattning

Kursen har 12 platser och omfattar 9 undervisningsdagar under en termin.

Kursens nivå

Kursen är på avancerad nivå och ansökan om ackreditering som specialistkurs för psykologer är gjord.

Behörighetskrav: Leg psykolog. Kursdeltagaren måste ha möjlighet att under utbildningen genomföra barnpsykologiskt bedömningsarbete på den egna arbetsplatsen avseende ett barn i åldern 4-12 år.

Kursen vänder sig till psykologer som vill fördjupa sina kunskaper och färdigheter avseende bedömning av barns socioemotionella utveckling och fungerande utifrån perspektiv på anknytning, mentalisering och trauma. Kursen är lämplig för psykologer som arbetar i barn- och ungdomspsykiatriska verksamheter, i första linjens barn- och ungdomspsykiatri, på behandlings- och utredningsinstitutioner och för andra psykologer som arbetar med barnpsykiatrisk och barnpsykologisk bedömning och utredning av barn i åldrarna 4–12 år.

Kursens syfte och lärandemål

Kursen syftar till att ge kursdeltagarna kompetens att bedöma ett barns sociala och emotionella funktioner – problemområden och resurser – ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv.

Efter genomgången kurs ska kursdeltagarna

- ha fördjupade kunskaper om, och kunna reflektera kring hur barns sociala och emotionella funktion kan bedömas utifrån barnets samspelsbeteende och med hjälp av kommunikationsstöd som lek och bild i strukturerade och mer ostrukturerade former
- ha kunskap om hur barns sociala och emotionella förmågor kan komma till uttryck i olika former av testmaterial
- ha fördjupad kunskap om hur man kan bedöma föräldrafunktion med avseende på barns emotionella behov
- kunna genomföra en barnpsykologisk bedömning av ett barns socioemotionella fungerande ur ett anknytnings- och mentaliseringsperspektiv
- kunna integrera och relatera bedömningar av socioemotionell utveckling och funktion till bedömning av kognitiva förmågor och kognitiv utveckling, till neuropsykiatriska aspekter och till bedömning av traumatiska påfrestningars inverkan

Kursens innehåll

Följande moment ingår:

- *Seminarier och föreläsningar* inom områdena
 - barnpsykologisk testning och barnpsykologiska test- och observationsmetoder
 - utvecklingspsykologi med tonvikt på anknytnings- och mentaliseringsteori
 - utvecklingspsykopatologi
 - barnpsykiatrisk diagnostik och neuropsykiatrisk bedömning
 - traumatisering och dess påverkan på barns utveckling
 - bedömning av barns anknytning och mentaliseringsförmåga
 - bedömning av föräldrafunktion ur ett anknytnings-, mentaliserings- och traumaperspektiv
 - bedömningsprocessen och integrering av olika perspektiv på barns utveckling och barnpsykiatriska problem
- *Handledning i grupp* på eget barnpsykologiskt bedömningsarbete som utförs på den egna arbetsplatsen
- *Skriftlig sammanfattning* av en barnpsykologisk bedömning utförd på den egna arbetsplatsen

Kurskrav

Obligatorisk närvaro på alla seminarier/föreläsningar och i handledningen. Frånvaro kompenseras med ersättningsuppgift.

Examination

För godkänd kurs krävs:

- en genomförd barnpsykologisk bedömning med godkänd skriftlig sammanfattning.

Examinator är leg psykolog, specialist i klinisk psykologi Anders Schiöler. Huvudansvarig för utbildningen är Ericastiftelsens bitr. rektor, fil dr, leg psykolog, specialist i klinisk psykologi Fredrik Odhammar.

Lärare och handledare

Seminarierna och handledningen leds av lärare från Ericastiftelsen.

Kursledare är Anders Schiöler, Ericastiftelsen, Odengatan 9, 114 24 Stockholm. Telefon: 08-402 17 60. E-post: anders.schioler@ericastiftelsen.se

Kursavgift/Administrativ avgift: 3000 kr

Ansökan till Ericastiftelsen kommer att ske under våren 2019.

Litteratur

Utvecklingspsykologi, utvecklingspsykopatologi och trauma

	Antal sidor
• Broberg, A., Risholm Mothander, P., Granqvist, P. & Ivarsson, T. (2008). <i>Anknytning i praktiken. Tillämpningar av anknytningsteorin</i> . Stockholm: Natur och Kultur. 67-232	166
• Cook, A., et al (2005). Complex trauma in children and adolescents. <i>Psychiatric Annals</i> , 35(5), 390-398	9
• Dahmen, B., Pütz, V., Herpertz-Dahlmann, B. & Konrad, K. (2012). Early pathogenic care and the development of ADHD-like symptoms. <i>Journal of Neural Transmission</i> , 119, 1023–1036	14
• Ensink, K., Bégin, M., Normandin, L. & Fonagy, P. (2016). Maternal and child reflective functioning in the context of child sexual abuse: pathways to depression and externalising difficulties. <i>European Journal of Psychotraumatology</i> , 7, 30611 - http://dx.doi.org/10.3402/ejpt.v7.30611	10
• Fearon, R.P., Bakermans-Kranenburg, M.J., van IJzendoorn, M.H., Lapsley, A-M. & Roisman, G.I. (2010). The significance of insecure attachment and disorganization in the development of children's externalizing behavior: a meta-analytic study. <i>Child Development</i> , 81(2), 435–456	22
• Follan, M., Anderson, S., Huline-Dickens, S., Lidstone, E., Young, D., Brown, G. & Minnis, H. (2011). Discrimination between attention deficit hyperactivity disorder and reactive attachment disorder in school aged children. <i>Research in Developmental Disabilities</i> 32, 520–526	7
• Forslund, T., Brocki, K.C., Bohlin, G., Granqvist, P. & Eninger, L. (2016). The heterogeneity of attention-deficit/hyperactivity disorder symptoms and conduct problems: Cognitive inhibition, emotion regulation, emotionality, and disorganized attachment. <i>British Journal of Developmental Psychology</i> , 34(3), 371-387.	17
• Groh, A.M., Fearon, R.P., Bakermans-Kranenburg, M.J. van IJzendoorn, M.H., Steele, R.D. & Roisman, G.I. (2014). The significance of attachment security for children's social competence	

with peers: a meta-analytic study. <i>Attachment & Human Development</i> , 16(2), 103-136.	34
• Groh, A.M., Roisman, G.I., van IJzendoorn, M.H., Bakermans-Kranenburg, M.J. & Fearon, R.P. (2012). The Significance of insecure and disorganized attachment for children's internalizing symptoms: a meta-analytic study. <i>Child Development</i> , 83(2), 591-610.	20
• McKenzie, R. & Dallos, R. (2017). Autism and attachment difficulties: Overlap of symptoms, implications and innovative solutions. <i>Clinical Child Psychology and Psychiatry</i> , 22(4), 632-648.	17
• Nordanger, D.Ø. & Braarud, H.C. (2014). Regulering som nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi. <i>Tidsskrift for norsk psykologforening</i> , 51, 531-536	6
• Richards, L.M-E. (2012). It is time for a more integrated bio-psycho-social approach to ADHD. <i>Clinical Child Psychology and Psychiatry</i> , 18(4), 483-503	21
Test- och bedömningsmetoder	
• Broberg, A., Risholm Mothander, P., Granqvist, P. & Ivarsson, T. (2008). <i>Anknytning i praktiken. Tillämpningar av anknytningsteorin</i> . Stockholm: Natur och Kultur. 67-232	Se ovan
• Tessier, V.P., Normandin, L., Ensink, K. & Fonagy, P. (2016). Fact or fiction? A longitudinal study of play and the development of reflective functioning. <i>Bulletin of the Menninger Clinic</i> , 80(1), 60-79	20
• Granqvist, P., Hesse, E., Fransson, M., Main, M., Hagekull, B. & Bohlin, G. (2016). Prior participation in the strange situation and overstress jointly facilitate disorganized behaviours: implications for theory, research and practice. <i>Attachment & Human Development</i> , 18(3), 235-249.	15
• Granqvist, P., et al. (2017). Disorganized attachment in infancy: a review of the phenomenon and its implications for clinicians and policy-makers. <i>Attachment & Human Development</i> , 19(6), 534-558.	25
• Hodges, J., Steele, M., Hillman, S. Henderson, K. & Kaniuk, J. (2003). Changes in attachment representations over the first year of adoptive placement: Narratives of maltreated children. <i>Clinical Child Psychology and Psychiatry</i> , 8(3), Special issue: Adoption and Fostering, 351-367.	17
• Hultmann, O. (2013). <i>Hur upptäcker BUP våld i nära relationer. Förekomst och behandlares erfarenheter av att identifiera våldet</i> . Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.	30
• Hultmann, O., Möller, J., Ormhaug, S.M. & Broberg, A. (2014). Asking routinely about intimate partner violence in a child and	

- adolescent psychiatric clinic: a qualitative study. *Journal of Family Violence*, 29, 67–78. 12
- Midgely, N., Ensink, K., Lindqvist, K., Malberg, N., Muller, N. (2017). *Mentalization-Based Treatment for Children: A Time-Limited Approach* (105-131). Washington: APA. 27
 - Vrouva, I., Target, M. & Ensink, K. (2012). Measuring mentalization in children and young people. I N. Midgley & I. Vrouva (Red). (2012). *Minding the child. Mentalization-based interventions with children, young people and their families*, (54-76). East Sussex: Routledge 23
 - Slade, A., Grienenberger, J., Bernbach, E., Levy, D. & Locker, A. (2005). Maternal reflective functioning, attachment, and the transmission gap: a preliminary study. *Attachment & Human Development*, 7(3), 283-298. 16
 - Smedler, A-C. & Tideman, E. (2009). *Att testa barn och ungdomar. Om testmetoder i psykologiska utredningar*. Stockholm: Natur och Kultur 279
 - Steele, M., Hodges, J., Kaniuk, J. Hillman, S. & Henderson, K. (2003). Attachment representations and adoption: associations between maternal states of mind and emotion narratives in previously maltreated children. *Journal of Child Psychotherapy*, 29(2), 187-205. 19

Totalt antal sidor: 826

Rekommenderad referenslitteratur:

- Broberg, A., Granqvist, P., Ivarsson, T. & Risholm Mothander, P. (2006). *Anknytningsteori. Betydelsen av nära känslomässiga relationer*. Stockholm: Natur och Kultur. 129-255, 284-329
- Broberg, A., Almqvist, K., Risholm Mothander, P. & Tjus, T. (2015). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur. 37-231, 297-495
- Emde et al (ed). (2003). *Revealing the inner worlds of young children. The MacArthur story stembattery and parent-child narratives*. New York, Oxford University Press.
- Main, M., Hesse, E. & Kaplan, N. (2005). Predictability of attachment behavior and representational processes at 1, 6, and 19 years of age. The Berkeley Longitudinal Study. I K.E. Grossmann, K. Grossmann & E. Waters (Red.), *Attachment from infancy to adulthood: The major longitudinal studies*, (245-304) New York, US: Guilford Publications.